

بیشترت پروژه‌های ۱۰ گروه کالا تا سال ۹۷ چه میزان بوده است؟

میانگین بیشترت این (۵۱) قرارداد تاکنون ۴۷ درصد بوده است؛ البته ۷۰ تا ۸۰ درصد بعضی پروژه‌ها بر خی هم ۲۰ تا ۳۰ درصد بیشترت داشته‌اند. همچنین تاکنون ۱۷ درصد تحویل کالا داشتیم. در برخی قراردادها ۱۰۰ درصد و در بعضی قراردادها ۸۰ درصد تحویل کالا داشتیم و برخی قراردادها هم به دلیل مسائل مالی، ارزی و اعتبار و مسائل دیگر ۱۰ درصد بیشترت داشته و تولید اصلا شروع نشده است. البته بر نامه پیش‌بینی شده هم همین بوده؛ چرا که برخی از این تکنولوژی تجهیزات باید از خارج کشور وارد می‌شد و سپس به تولید می‌رسید؛ ولی ظرف ۲ ساله که از مدت اجرای پروژه‌ها می‌گذرد (از زمان پرداخت پیش پرداخت‌ها و ... که قراردادها اجرایی شدند) ۴۷ درصد بیشترت پروژه‌ها را شاهدیم.

وزارت نفت با ممنوع خرید کردن اقلام مشابه خارجی برای حمایت از سازندگان چه اقدام‌هایی انجام داده است؟

اقدام اساسی که ظرف ۴ ماه گذشته از سوی شرکت ملی نفت ایران برای حمایت از ساخت داخل در برنامه‌های آتی استمرار و افزایش تولید نفت و گاز که رقم‌های قابل توجه و خوبی هم دارد، انجام شد. این بود که در اسناد مناقصات تحویل شده به پیمانکار تمام اقلام اساسی ساخت داخل که هزینه بر است (۲۷ مجموعه) و لیست شرکت‌ها را بیوسست کردیم که این کار بسیار بزرگی است که دست EPC کارها چه خارجی و چه داخلی را برای خرید کالای خارجی می‌بندد و آنها را ملزم به خرید از سازندگان داخل می‌کند. با توجه به توانمندی سازندگان داخلی، شاید تنها مشکلی که سازندگان با آن درگیر هستند، این است که نمی‌توانند گواهی‌نامه بین‌المللی دریافت کنند و در مناقصات بین‌المللی شرکت کنند.

با اجرای پروژه‌های ۱۰ گانه تا چه اندازه از خروج ارز جلوگیری شده است؟

سال ۹۴ و قبل از اینکه مناقصه پروژه لوله‌های مغزی CRA را برگزار کنیم، هر یک متر طول این لوله‌ها در کشور به قیمت میانگین ۱۴۸۰ دلار (کمترین ۶۰۰-۷۰۰ یورو تا بیشترین ۱۸۰۰ یورو) خریداری می‌شد. پس از برگزاری مناقصه قیمت جهانی ۲۰ تا ۳۰ درصد کاهش پیدا کرد و زمانی که قرارداد امضا شد، میانگین قیمت به ۹۰۰ یورو، یعنی به نصف رسید که اگر روند سابق تحریم‌ها ادامه پیدا می‌کرد و مهندس زنگنه این ریسک را نمی‌کرد که بیاید ۵۶۰ یورو از شرکت‌های خارجی - داخلی خرید کند، به طور میانگین باید امروز به جای ۵۶۰ یورو، بین ۹۰۰ تا یک میلیارد یورو می‌پرداختیم. بنابراین در همین یک قرارداد حدود ۲۰۰ میلیون یورو از خروج ارز جلوگیری کردیم.

نتیجه چشمگیر بعدی در پروژه مته‌های حفاری بود که حداقل به میزان «۴ هزار میلیارد ریال» ارزش ریالی پروژه، از خروج ارز از کشور جلوگیری کردیم. چون قبلاً ۱۰۰ درصد مته‌ها از خارج تهیه می‌شد. همچنین شرکت ملی نفت ایران ۸۰ درصد قطعات سرچاهی و درون چاهی را از داخل خریداری می‌کرد؛ ولی هیچ یک از پیمانکاران در پروژه‌ها خرید داخل نداشتند و تمام خرید از خارج انجام می‌شد.

در زمینه رشته تکمیلی درون چاهی ۱۴ قرارداد با سه شرکت امضا شد که سعی کردیم در قراردادها از انحصار جلوگیری کنیم. به این معنی که حداقل دو شرکت فعال در هر زمینه داشته باشیم، جزء چند مورد خاص که اصلاً حجم تقاضا کافی نبود و توجیه اقتصادی وجود نداشت که مثلاً دو کارخانه لوله سازی در ایران احداث کنیم، در حالی که همین کارخانه‌هایی که داریم، با یک دوم ظرفیت کار و نیاز مملکت را بر طرف می‌کنند و بقیه تولیداتشان باید صادر شود.

بنابر این در حال حاضر در تمامی بخش‌ها بین ۲ تا ۴ شرکت در حال فعالیت است که در این طرح تاکنون ۱۴ قرارداد به ارزش تقریبی ۱۳۰۰ میلیارد ریال امضا شده است. (طبق محاسبات ۵۰ درصد از این ۱۳۰۰ میلیارد تومان جلوگیری از خروج ارز است). در کنار این موضوع بحث ممنوعیت خرید کالاهای مشابه داخلی از سوی پیمانکار بخش خصوصی و EPC کار موجب شد تا شرکت‌ها به تولیدات داخل سرچاهی و درون چاهی روی آوردند که تمامی این اقدام‌ها به جلوگیری از خروج ارز و انعقاد قراردادهای ریالی منجر شد.

تدبیر وزارت نفت برای جبران ضرر ناشی از اختلاف ارز برای تولیدکنندگان چیست؟

شرکت‌های سازنده داخل با اختلاف نرخ ارز به مشکل بزرگی برخورد کرده‌اند؛ چرا که در یک نمونه فولادسازان قیمت محصولاتشان را دقیقاً مطابق قیمت روز و آزاد دلار و یورو محاسبه می‌کنند که با توجه به مشکلات تولیدکنندگان، دنبال حل و فصل این معضل هستیم. سازنده‌های ما خیلی مظلوم هستند. ما بر اساس قیمت‌های سال ۹۳ مناقصه برگزار کردیم. سال ۹۴ اسناد مناقصه تحویل و پیشنهادهای فنی و قیمت بر اساس سال ۹۴ تعیین شد و سال ۹۵ پول به سازندگان پرداخت کردیم که باز به دلیل ثبات قیمت تا اواخر سال ۹۶ مشکلی نبود؛ ولی الان این شرکت‌ها جنسی که باید تحویل بدهند، اگر بگوییم سر به سر است، اغراق کرده‌ام، چون باید چیزی هم از جیبشان بگذارند.

